

Elisabet Lunde
Chef nämndkontor kultur och fritid
elisabet.lunde@ekero.se

Kultur och fritidsnämnden

Programsamråd Ekerö centrum

Dnr KFN15/38

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden antar yttrande daterat 2017-11-30.
2. Kultur- och fritidsnämnden ger ordförande i uppdrag att underteckna yttrandet.

Sammanfattning av ärendet

Bedömningen är att planförslag för Ekerö centrum inte lever upp till visionen om småstaden med en medveten arkitektonisk gestaltning och att i det fortsatta arbetet bör området ges en mer varierad gestaltning.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2017-11-30
Yttrande 2017-11-30
Samrådshandlingar

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har översänt detaljplan för del av Ekerö centrum. Syftet är att möjliggöra för en utbyggnad av bostäder, handel, offentliga platser, kontor, parkering och bussterminal samt en ny cirkulationsplats i centrala Ekerö. Enligt planen ska den nya delen av centrum genom sin arkitektur, gestaltning och rumsliga karaktär ansluta till det befintliga centrum. Syftet är också att den nya delen ska öppna upp ytterligare mot Tappströmskanalen samt bevara de kvaliteter som finns i befintliga centrum vad gäller Erskines arkitektur.

Tidigare yttranden

Nämnden har 2015 yttrat sig över program för Ekerö centrum som var inledningen till ett arbete med flera detaljplaner i centrala Ekerö.

Då tryckte nämnden på vikten av att avsätta tillräckligt med aktivitetsytor. Och att det måste finnas plats för olika generationer att mötas kring olika utomhusaktiviteter.

I programmet angavs gestaltningen i området som en av de mest centrala frågorna. Både allmänna ytor, såsom gator och stråk och byggnader skulle ges en god gestaltning. Byggnader inom området skulle tillåtas ges ett modernt formspråk, som ändå kan passa in i Ekerö.

Kulturmiljöprogram

Enligt kommunens kulturmiljöprogram bör alla tillägg och tillbyggnader i Ekerö centrum anpassa till befintlig bebyggelse med uppbruten skala och dov färgsättning.

Överväganden och bedömning

Enligt miljökonsekvensbeskrivningen kommer planförslaget ge märkbara till stora positiva konsekvenser gällande stads- och landskap bild. Och att ”med rätt gestaltning bedöms den nya bebyggelsen kunna förändra stadssiluetten på ett positivt sätt och uttrycket Mälarstaden kan förstärkas”.

Kontoret instämmer i att ett nytt Ekerö centrum kommer innebära stora positiva konsekvenser för stads- och landskapsbild. En förutsättning är dock att gestaltningen och arkitekturen tillför dessa värden. Enligt förslaget ska arkitekturen inom de nya kvarteren vara varierad vad gäller fasadmateriell, fönstersättning, takmaterial, takvinklar samt kulörer dvs en variation och småskalighet för att skapa en småstadskänsla.

Förslaget innehåller utförliga beskrivningar om målet med gestaltningen: Bebyggelsen ska genom sin arkitektur och platsspecifika sammanhang förmedla bilden av Ekerös identitet som en levande småstad. Visionen ställer krav på en god arkitektur som innebär ett medvetet grepp i gestaltningen av kvarteren. Nuvarande Ekerö centrum har en känsla och en stämning som den nya bebyggelsen syftar till att förstärka. Erskines Mälarstad är ett enhetligt och karaktärsfullt område med ett starkt uttryck och med mycket detaljer i form av utstickande balkonger, byggnadselement, skärmtak mm. Ambitionen är att det ska finnas en tydlig koppling mellan det befintliga centrum och utökningen.

Det kan vara så att gestaltungsprogrammets bildmaterial inte gör rättvisa åt den ambition som framgår textmässigt när det gäller visionen av småstaden och det utbyggda Ekerö centrum. Tyvärr lyckas inte gestaltungsprogrammet förmedla någonting av visionen. De moderna tillägg och signaturarkitektur som kunde vara intressant lyser med sin frånvaro men kontoret utgår från att det fortsatta arbetet med olika arkitektfirmor kommer att ge en mer medveten och varierad gestaltning med t.ex olika höjder, uppbrutna byggnadselement och sadeltak och som kan ge det nya området karaktär.

Dessutom innebär förslaget att det befintliga centrum reduceras på unika arkitektoniska värden då två frontbyggnader tas bort. Dessa byggnader sammanbinder och omsluter det nuvarande centrumet till en välavvägd helhet. Byggnaden (Kapp-Ahl och Systembolaget) har med sitt utskjutande burspråk och varierade höjd ett högt arkitektoniskt värde med Erskines tydliga signatur. Båda dessa byggnader med sin kvalitet och långsiktigt hållbara värden bör bevaras.

Kontoret konstaterar att en detaljerad bebyggelseantikvarisk inventering av Ekerö centrum's bebyggelsemiljö ska göras till granskningskedet av detaljplanen. Tills denna är gjord bör man vara försiktig att föreslå förändringar av den befintliga bebyggelsen.

Enligt kommunens gestaltningspolicy ska det finnas ett samspel mellan konst, arkitektur och landskap. Därför bör exploatören redovisa vilka konstnärliga ambitioner som finns i den nya bebyggelsen.

Bristen på aktivitetsytor uppvägs delvis av den planerade aktivitetsytan inom fastigheten Tappsund 1:61. Denna bör utformas så att olika generationer kan mötas. I stället för att ange utegym bör området beskrivas som möjlighet till fysisk aktivitet och möten för olika åldrar. Här bör man också koppla in den konstnärliga gestaltningen.

Beslutet expedieras till
Stadsbyggnadskontoret

Elisabet Lunde
Chef nämndkontor kultur och fritid